21.9.2026

Hallituksen esitys eduskunnalle valtion talousarvioksi vuodelle 2027

Lausunto hallituksen esityksestä eduskunnalle valtion talousarvioksi vuodelle 2027

Oikeusministeriön hallinnonalalle ehdotetaan määrärahoja yhteensä n. 1,3 mrd. euroa, mikä on n. 43 milj. euroa enemmän kuin vuoden 2026 varsinaisessa talousarviossa, kun vuosittain vaihtelevia vaalimenoja ei huomioida.

Pääluokan määrärahoista virastojen toimintamenojen osuus on 80 %. Määrärahoista tuomioistuinten osuus on 29 %, rangaistusten täytäntöönpanon 26 %, oikeuspalveluiden 16 %, ministeriön ja hallinnon 14 %, ulosoton 8 %, syyttäjien 5 % ja vaalimenojen 2 %.

Lainkäyttöhenkilöstön turvaamiseen ehdotetaan lisämäärärahoja tuomioistuimille 3 milj. euroa ja Syyttäjälaitokselle 1 milj. euroa. Rikoksen uhrien tukipalveluiden rahoitukseen ehdotetaan 1,2 milj. euron lisämäärärahaa rikosuhrimaksujen korottamisen myötä.

Rikos- ja riita-asioiden sovittelupalvelut siirtyvät sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonalalta oikeusministeriön hallinnonalalle vuoden 2027 alussa. Sovittelutoiminnan hallinnollisiin kustannuksiin ehdotetaan Oikeuspalveluviraston toimintamenoihin 700 000 euroa ja korvauksiin sovittelutoiminnan järjestämisestä ehdotetaan 7,1 milj. euroa siirtona sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonalalta.

Yksityisille oikeusavustajille maksettaviin korvauksiin ehdotetaan 12,9 milj. euron lisämäärärahaa ja erityismenoihin ehdotetaan 7,0 milj. euron lisämäärärahaa.

Vaalien toimittamiseen ehdotetaan 21 milj. euron lisäystä. Vuonna 2027 toimitetaan eduskuntavaalit ja saamelaiskäräjävaalit.

Päiväsakon vähimmäismäärään ehdotetaan tehtävän elinkustannusindeksiin perustuva inflaatiotarkistus. Muutoksen myötä vankipaikkatarpeen arvioidaan lisääntyvän ja täytäntöönpanoon esitetään Rikosseuraamuslaitokselle 3,45 milj. euroa ja vankiterveydenhuoltoon 227 000 euroa. Rikosseuraamuslaitoksen rahoituksesta 300 000 euroa kohdentuu päihdekuntoutukseen. Sakkotulojen arvioidaan kasvavan noin 3,9 milj. euroa. Lisäksi Rikosseuraamuslaitokselle ehdotetaan 1 milj. euroa vastaamaan vankimäärän kasvuun.

Tasa-arvovaltuutetulle ehdotetaan 270 000 euroa palkka-avoimuusdirektiivin täytäntöönpanoon siirtona sosiaali- ja terveysministeriön pääluokasta. Rikostiedustelun laillisuusvalvontaan ehdotetaan tiedusteluvalvontavaltuutetulle 90 000 euroa ja

tuomioistuimien toimintamenoihin 100 000 euroa rikostiedustelulainsäädännön uudistuksen vaatimiin tietojärjestelmämuutoksiin.

Työ- ja elinkeinoministeriön alaisen työneuvoston lausuntotehtävistä ehdotetaan luovuttavan. Muutoksen myötä työtuomioistuimelle siirtyviin tehtäviin ehdotetaan 125 000 euroa siirtona työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalalta.

Nuoriso- ja jengirikollisuuden vastaisen ohjelman toimeenpanoon ehdotetaan 700 000 euroa avustuksiin ja 120 000 euroa oikeusministeriön toimintamenoihin. Avustukset pysyvät samalla tasolla kuin vuonna 2026, mutta oikeusministeriön toimintamenoihin kohdennettu määräraha laskee 100 000 euroa vuodesta 2026.

Hallitusohjelman mukaisia tuottavuusohjelman toimenpiteitä sekä muita vaalikauden aikana päätettyjä toimintamenosäästöjä on kohdistettu hallinnonalalle yhteensä 42,5 milj. euroa. Vuoden 2026 varsinaiseen talousarvioon verrattuna toimintamenosäästöt kasvavat 15,3 milj. euroa.

Lisätiedot:

Budjettineuvos Niina Huotari, niina.huotari@gov.fi